

Мосійчук Ю. В. Напрямки реформування пдв як основного джерела наповнення бюджету / Ю. В. Мосійчук // Розвиток соціально-економічних систем у трансформаційних умовах : Матеріали V Міжнар. наук.-практ. конф. студентів і молодих учених (м. Бердянськ, 27-28 січня 2016р.). - Бердянськ : Видавець Ткачук О. В., 2016. - 262с. – С. 162-163.

Мосійчук Ю.О.,

*Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки,
м. Луцьк, Україна*

НАПРЯМКИ РЕФОРМУВАННЯ ПДВ ЯК ОСНОВНОГО ДЖЕРЕЛА НАПОВНЕННЯ БЮДЖЕТУ

Сьогодні податок на додану вартість виступає як один із найпрогресивніших непрямих податків, що здійснює вплив на всі сфери життя суспільства. Зважаючи на перспективи розвитку ПДВ, а також необхідність пошуку державою нових джерел бюджетних доходів у зв'язку з загостренням проблем бюджетного дефіциту та державного боргу, особливого значення набуває питання підвищення його фіскальної ефективності.

Для забезпечення економічного розвитку країни, добробуту населення необхідно створити ефективну податкову систему, яка б повною мірою відповідала вимогам нинішнього стану економіки і належним чином регулювала б економічні відносини між державою та населенням [5, с.100]. Саме тому, питання вдосконалення механізму справляння ПДВ, як основного бюджетоутворюючого податку залишається дуже актуальним.

Найпершим напрямком реформування ПДВ повинно стати перегляд та диференціація ставок податку. Високі ставки ПДВ виступають своєрідним «гальмом» економічної активності, ховаючи її у «тінь». Виходячи з цього постає питання про можливість створення більш гнучкого податку або ж запровадження більш детальної диференціації ставок. Вирішенням проблеми могло б слугувати зниження ставки податку до 15 % (чинна 20 %) – ставка 15 % є мінімальною стандартною ставкою за законодавством ЄС згідно Директиви Ради 2006/112/ЄС про спільну систему ПДВ (п. 193.1 ст. 193). Також варто залишити пільгову ставку 7% для фармацевтичної галузі, адже як прогнозується, через підвищення ПДВ ціни на ліки можуть зрости на 13 % [4].

Наступним напрямком реформування є вирішення проблеми вимивання обігових коштів платників ПДВ. Чинна в Україні система авансових платежів до бюджету передбачає, що податкове зобов'язання може виникнути до моменту надходження коштів за реалізовану продукцію на рахунок продавця, змушують підприємство залучати зовнішні ресурси для проведення належних податкових виплат.

Слід зазначити, що суттєвих змін потребує і запроваджена у 2015 році система електронного адміністрування ПДВ. Величезна кількість вимог до платників податків для отримання права на автоматичне бюджетне відшкодування ПДВ, призвела до того, що за даними ДФС України незначна частка підприємств змогли отримати відшкодування ПДВ в автоматичному режимі. Дана статистика говорить про наявність у Податковому кодексі критерії, які гальмують доступ суб'єктів підприємництва до автоматичного режиму відшкодування ПДВ. Своєчасне відшкодування ПДВ є умовою ефективної роботи підприємств, насамперед експортно орієнтованих. Адже повернення ПДВ експортерів – це шлях зрівнювання цін експортованого товару і з цінами товарів місцевого виробника. Відповідно, не відшкодування або невчасне відшкодування ПДВ приводить до автоматичного збільшення ціни експортованого товару, а значить, різко знижує конкурентоспроможність вітчизняних товарів на зовнішньому ринку [3].

Перший рік практики функціонування електронної системи адміністрування ПДВ виявив ще ряд труднощів у платників, пов'язаних із її використанням, що зумовлює також необхідність запровадження певних змін до правил адміністрування. Зокрема, необхідним

є створення можливості реєстрації податкових накладних із запізненням без поповнення ПДВ рахунку, шляхом зміни показників формули (заміна показника Сперев. на Спод.видана). Ще одним кроком є заборона скасування податкового кредиту контролюючими органами суто за формальними ознаками, головною причиною скасування податкового кредиту могло б слугувати виявлення помилки в ППН платника або у формуванні його по неоподаткованих операціях [2].

Можливим напрямком реформування ПДВ є скасування спеціального режиму оподаткування аграрного сектору, який передбачає право сільськогосподарського підприємства залишати у своєму розпорядженні суму ПДВ, нараховану йому на вартість поставлених товарів і послуг, а не сплачувати її до бюджету. Ці субсидії становили 1,2 % від валового внутрішнього продукту у 2014 році, і Кабмін уже запланував їх скасувати в 2016 році [1]. Дана система субсидування поєднується з режимом нульового відшкодування ПДВ для експортерів зерна, який був введений у 2012 році для пом'якшення впливу субсидування ПДВ на бюджет, і який, ймовірно, буде скасований разом із субсидіями.

Таким чином, основні напрямки реформування ПДВ насамперед полягають у зниженні ставки податку; відшкодування податку в автоматичному режимі для всіх сум, підтверджених системою електронного адміністрування цього податку; скасування субсидій сплати податку в аграрному секторі, що дозволило б частково збільшити надходження до бюджету. Дані зміни, у поєднанні із ефективною системою контролю за сплатою ПДВ, дасть можливість суттєвого вдосконалення справляння та підвищення його фіскальної ефективності.

Джерела та література

1. Гайдучький П. І. Податкова реформа – виклик для України / П. І. Гайдучький // Дзеркало тижня, Україна. – 2014 – № 1. – с.4.

2. Лубеченко О. Е. Податковий кодекс України: порядок нарахування та сплати податку на додану вартість / О. Е. Лубеченко // Держава та регіони. – 2012 – №3. – с. 38-45.

3. Пекар В. В. Податкова реформа від податківців – смерть для економіки /В. В. Пекар // Українська правда. – 2014 – №10. – с. 5.

4. Уляницький Д. В., Непряхіна Н. С. Гірка пігулка: з нового року ліки в Україні можуть значно подорожчати [Електронний ресурс] / Д. В. Уляницький, Н. С. Непряхіна. – Режим доступу: <http://www.rbc.ua/ukr/analytics/gorkaya-pilyulya-novogo-goda-lekarstva-ukraine-1448733558.html>

5. Цимбалюк І. О. Необхідність та напрями удосконалення податкової системи України. / І.О. Цимбалюк // Проблеми розвитку фінансової системи України та шляхи їх вирішення: монографія / М-во освіти і науки України, Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки ; за ред. М. І. Карліна. – Луцьк : Вежа-Друк, 2014. – С. 99-115.